

Skovbrugets skadedyr 1975

af B. BEJER-PETERSEN

Klimamæssigt var 1975 – som snart alle år – ret stærkt afvigende fra det normale. Vinteren var ganske overordentlig mild, når bortses fra en enkelt uge midt i februar. Foråret blev omtrent normalt regnrigt og delvis lidt køligt uden dog at kunne udligne de senere års nedbørsunderskud. Derefter slog en langstrakt varme og tørke ind, med tilhørende rekorder. Resultatet var som bekendt, bl. a., at brønde flere steder i landet løb tørre hen på efteråret.

Næbmunde (Rhynchota).

Vintermildheden lagde op til angreb af sitkalus som året forud. Prøvetagninger bekræftede dette. Antagelig virkede den ovennævnte senkulde og regn noget begrænsende. Der blev ganske vist talrige angreb, men ikke i samme udstrækning som i 1974. Sammenlagt har de to år dog medført udbredt kraftig afnåling af mange sitkabevoksninger, især nær kysten. I haver og hegn ses tilsvarende skæmmende afnålinger på hvidgran og blågran m. fl.

Til gengæld medførte åbenbart forårsklimaet ugunstige forhold for nåletrægallelusene (Adelgidae). Galledannelsen på rødgran m. fl. gik stærkt tilbage. Endnu mere gunstigt var forløbet for alm. ædelgranlus (*Dreyfusia*). Disse ellers økonomisk betydningsfulde angreb var i 1975 af usædvanligt ringe omfang.

Som det eneste vigtigere insekt, der virkelig profiterede stærkt af sommerens tørke og varme, må nævnes bøgeskjoldlusen (*Cryptococcus fagi*). Dens formering starter nemlig i august. Uden at der er nået egentlig katastrofebestand, må det siges, at det er mange år, siden bøgeskjoldlusen landet over har været på så højt niveau. Stedvis er nu i yngre bøgebevoksninger op mod hvert tiende træ hvidt. Hvis bøgenes vandmangel fortsætter, kan situationen blive alvorlig.

Sommerfugle (Lepidoptera).

Som ventet var nonneangrebet gået tilbage, endda sådan at det var svært at finde nogen. Både virusepidemi og snyltefluer har bidraget stærkt hertil, men andre faktorer har muligvis også været involveret.

Fyrrevikleren var langt fra så skadelig som året før. Derimod fortsatte endnu enkelte steder angreb af ædelgranvikleren (*Semasia rufimitrana*) på *Abies alba*.

Biller (Coleoptera).

Af det beskedne antal forespørgsler fortjener at nævnes, at gråsnuder (*Strophosomus* sp.) på nogle lokaliteter i Jylland har gjort ret betydelig skade ved at afgræsse nålene på nyplantninger efter stormfald. Nåletræsnudebiller (*Hylobius abietis*) har i enkelte tilfælde, hvor DDT-dypning var undladt, ligeledes anrettet betydelig skade. Endelig kan det nævnes, at typografen (*Ips typographus*) alt i alt synes at have etableret sig bedre i

Skadelige insekter i 1975

Danmark i de senere år, begunstiget af stormfald, aflægningsgrænser og tørke. Angrebene kan være yderst generende, hvor man prøver at stabilisere udsatte bevoksningsrande. Som et kuriosum kan det nævnes, at typografen 1975 blev fundet i antal i effekter af contortafyr (Grindsted). I vinterens løb (1975–76) er det indberettet, at dobbelt-øjet barkbille (*Polygraphus poligraphus*) på flere jyske skovdistrikter har angrebet rødgran og sitkagran. Da den sværmer sent, har denne barkbille formentlig nået at få glæde af granernes tørkesvækkelse.

Årevingede (Hymenoptera).

Stor lærkehveps (*Pristiphora erichsoni*) var 1975 mere talrig end i mange år og forekom spredt landet over med beskedne afnålinger her og der. Til gengæld forsvandt angrebene af rød fyrrehveps (*Neodiprion sertifer*) med et slag, ganske som i de nordiske nabolande.

Forfatterens adresse:

Zoologisk Institut,
Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole,
Bülowsvej 13, 1870 København V.

Land- og havebrugets skadelige insekter i 1975

af PETER ESBJERG

Jævnfør Bejer-Petersens omtale har klimaet været ret usædvanligt. Dog sås slet ikke de voldsomme stigninger i skadedyrsforekomsterne, som kunne frygtes under sådanne omstændigheder. Enkelte skadedyr reagerede på varmen med en ekstra generation, som ellers kun ses længere sydpå.

Næbmunde (Rhyncota).

Bladlusene (Aphididae) startede på et ret normalt leje; men den populations-eksplosion, en så varm sommer kunne medføre for disse dyr, kom slet ikke.

I kornmarkerne var kornbladlusen (*Sitobion avenae*) tilstede i normale mængder i forårsperioden, og opformering begyndte at tage fart; men omkring kornets skridningstidspunkt forsvandt bladlusene helt. Som helhed er årsagen uvis, dog synes en sammenhæng med usædvanlig store mængder mariehøns nærliggende for nogle lokaliteter.

Både bedebladlusen (*Aphis fabae*) og ferskenbladlusen (*Myzus persicae*) optrådte kun i tynde bestande i roemarkerne på nær enkelte områder, hvor ferskenbladlusen var talstærk.

Kålbladlusen (*Brevicoryne brassicae*) gav i modsætning til de ovennævnte arter et meget tydeligt udslag på varmen og tørken. I august kunne kraftige angreb konstateres i både kålroemarker og diverse former for kål. Bekæmpelse blev ikke foretaget p. g. a. det sene tidspunkt. Det var måske heldigt, da også parasitering var i stærk udvikling på dette tidspunkt.